

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 543/2024
09.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ђорђа Марковића, због кривичног дела убиство у покушају из члана 113. у вези члана 30. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђорђа Марковића, адвоката Ане Тарлановић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Шапцу К бр.27/22 од 13.01.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.299/23 од 17.08.2023. године, у седници већа одржаној дана 09.05.2024. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђорђа Марковића, адвоката Ане Тарлановић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Шапцу К бр.27/22 од 13.01.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.299/23 од 17.08.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Шапцу К бр.27/22 од 13.01.2023. године окривљени Ђорђе Марковић је оглашен кривим да је извршио кривично дело убиство у покушају из члана 113. у вези члана 30. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 10 година и један месец.

Истом пресудом оштећени АА је упућен да свој имовинскоправни захтев остварује у парничном поступку. Окривљени Ђорђе Марковић је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати суду паушал у износу од 10.000,00 динара и остале трошкове поступка у износу од 95.579,76 динара, да Вишем јавном тужилаштву у Шапцу надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 45.046,87 динара и да оштећеном АА надокнади трошкове на име заступања од стране пуномоћника из реда адвоката у износу од 300.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.299/23 од 17.08.2023. године одбијене су као неосноване жалбе окривљеног Ђорђа Марковића и његовог браниоца

адвоката Ане Тарлановић, а пресуда Вишег суда у Шапцу К бр.27/22 од 13.01.2023. године, потврђена.

Против наведених правоснажних пресуда захтев за заштиту законитости је поднела бранилац окривљеног Ђорђа Марковића, адвокат Ана Тарлановић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) у вези члана 16. ЗКП и члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде, тако што ће окривљеног Ђорђа Марковића ослободити од оптужбе или да укине наведене пресуде и списе предмета врати на поновно одлучивање. Поред тога, предложила је и да Врховни суд одреди прекид извршења правоснажне пресуде.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости јавном тужиоцу Врховног јавног тужилаштва, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правоснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да се побијане правоснажне пресуде заснивају на доказу на коме се по одредбама ЗКП не могу заснивати и то на балистичком вештачењу, чији су резултати садржани у записнику Националног центра за криминалистичку форензику у Новом Саду број 234-2-3616/21 од 28.09.2021. године. Бранилац наведено образлаже тиме да вештачење датира неколико дана пре дана који је пресудама одређен као време извршења кривичног дела, односно догађаја који се десио дана 03.10.2021. године. Поред наведеног, по оцени браниоца, осим датума који је наведен на предметном вештачењу и који је као такав наведен и у образложењу првостепене пресуде, реч је о вештачењу које није рађено за потребе конкретног поступка, већ за неки потпуно други поступака, а што произилази из навода изнетих у самом захтеву за заштиту законитости, који се свде на директну супротност тог вештачења осталим доказима, а пре свега медицинском вештачењу.

Из списка предмета произилази да је у записнику о вештачењу број 24-2-3616/21 који је сачинила Управа криминалистичке полиције НКТЦ, Регионални центар за криминалистичку форензику у Новом Саду, на првој страни наведено да се ради о балистичком вештачењу које је урађено на захтев Полицијске управе у Шапцу ОКП, број: 234-2-102/21 од 04.08.2021. године, да је као вештак наведен Драгољуб Илић, мастер инжењер енергетског менаџмента, а да је као датум наведен дан 28.09.2021. године. На другој страни наведеног записника је наведено да је на анализу достављен један пројектил непознатог калибра, да је достављени материјал изузет дана 03.10.2021. године од стране медицинског особља Опште болнице у Шапцу, а који је извађен из тела АА. На трећој страни је наведено да је пројектил преузет од медицинског особља Опште болнице у Шапцу дана 04.10.2021. године док је на последњој страни као датум означен 07.10.2021. године.

Из чињеничног описа изреке пресуде Вишег суда у Шапцу К бр.27/22 од 13.01.2023. године произилази да се критични догађај одиграо дана 03.10.2021. године у 21,00 час.

Имајући све наведено у виду, по оцени Врховног суда, наведено балистичко вештачење је у свему урађено у складу са законом, а чињеница да је на првој страни записника као датум израде означен 28.09.2021. године, очигледно представља грешку у куцању заглавља. Ово из разлога што из осталих навода у записнику и датума који су наведени у истом, произилази да је исти сачињен након 03.10.2021. године, односно након критичног догађаја и то тако што је на другој страни наведеног записника наведено да је на анализу достављен један пројектил непознатог калибра који је изузет дана 03.10.2021. године од стране медицинског особља Опште болнице у Шапцу, те да је на трећој страни наведено да је пројектил полиција преузела дана 04.10.2021. године, и коначно, да је на последњој страни као датум означен 07.10.2021. године, што представља датум сачињавања самог записника.

Имајући наведено у виду, суд је оценио као неосноване наводе браниоца окривљеног у погледу повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Остали наводи браниоца који се односе на контрадикторност наведеног вештачења са осталим доказима представљају указивање на повреду одредбе члана 440. став 1. ЗКП, која не спада у повреде закона које Врховни суд испитује по захтеву за заштиту законитости.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, бранилац истиче да је одлуком о кривичној санкцији повређен кривични закон на штету окривљеног. Бранилац наведено образлаже тиме да је првостепени суд осудио окривљеног на казну затвора у трајању од десет година и један месец и то применом одредбе члана 55а Кривичног законика, а да је при изрицању кривичне санкције применио правни став Врховног касационог суда од 11.07.2022. године, чиме је начинио наведену повреду. Бранилац још наводи да је дело које је окривљеном стављено на терет и за које је осуђен, извршено дана 03.10.2021. године, што значи да је у једном делу трајања првостепеног поступка важио правни став Врховног касационог суда од 26.10.2020. године, према коме распон прописане казне представља разлику између посебног максимума и посебног минимума запређене казне, па се половина распона прописане казне из члана 55а став 1. КЗ израчунава на тај начин што се наведена разлика подели са бројем 2. Са друге стране, на основу става Кривичног одељења Врховног касационог суда који је заузет дана 11.07.2022. године, распон прописане казне представља размак од минималне казне затвора која је прописана за одређено кривично дело до максималне казне затвора прописане за то дело, а половина распона из члана 55а став 1. КЗ представља средњи број у том низу бројева и може се израчунати тако што се од максимума прописане казне одузме минимум исте, а та разлика подели са 2 а потом се на тај резултат дода минимална казна.

По оцени браниоца, при одмеравању висине казне требало је применити ранији став Врховног касационог суда, који је повољнији по окривљеног. Бранилац још указује да није био испуњен услов прописан тачком 2. члана 55а Кривичног законика, из разлога што окривљени није отпуштен са издржавања казне дана 30.04.2020. године,

већ је истог дана решењем Основног суда у Шапцу Кв бр.323/20 утврђено да је наступила апсолутна застарелост извршења остатка казне затвора, те тако започето извршење казне обустављено.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у овом делу, Врховни суд је оценио као неоснованим из следећих разлога:

Одредбом члана 55а Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 35/2019 од 21.05.2019. године, који је ступио на снагу дана 01.12.2019. године) прописано је да ће суд за кривично дело учињено са умишљајем за које је прописана казна затвора, изрећи казну изнад половине распона прописане казне, под условима да је: 1) ако је учинилац раније два пута осуђен за кривично дело учињено са умишљајем на затвору од најмање једну годину, 2) ако је дана од пуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година.

Из списка предмета произилази да је окривљени Ђорђе Марковић правноснажном пресудом Вишег суда у Шапцу К бр.27/22 од 13.01.2023. године оглашен кривим да је извршио кривично дело убиство у покушају из члана 113. у вези члана 30. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању до 10 година и једног месеца. Првостепени суд је, у образложењу пресуде навео да је приликом доношења одлуке о врсти и висини кривичне санкције, имао у виду да је окривљени три пута осуђиван за кривична дела учињена са умишљајем на затвор од најмање једне године, при чему са издржавања такве казне последњи пут отпуштен дана 30.04.2020. године, што значи да су у конкретном случају испуњени кумулативно сви услови прописани чланом 55а Кривичног законика, који регулишу вишеструки поврат.

Дакле, нижестепени судови су утврдили да су у конкретном случају испуњена оба услова неопходна за постојање вишеструког поврата прописана у тачкама 1. и 2. члана 55а КЗ и то двострука осуда за кривична дела учињена са умишљајем на затвор од најмање једне године и да од дана отпуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година. То што у конкретном случају окривљени није отпуштен са издржавања казне, већ је дана 30.04.2020. године наступила апсолутна застарелост извршења остатка казне затвора, није од утицаја на доношење другачије одлуке у вези са применом члана 55а Кривичног законика, јер се по оцени Врховног суда, у оба случаја ради о престанку издржавања казне, која је само наступила на различите начине.

Суд је у обавези да одмери казну која ће бити изнад половине прописаног казног распона, у ситуацији када нађе да су испуњени услови за примену института вишеструког поврата (члан 55а КЗ), као што је то у овом конкретном случају. По налажењу овог суда, распон прописане казне, у смислу члана 55а КЗ, представља размак од минималне до максималне казне прописане за одређено кривично дело, а половина распона представља средњи број у том низу бројева изнад ког се мора изрећи казна за то кривично дело. Дакле, половина прописане казне се налази на средини, односно половини између граничних вредности – посебног минимума и максимума прописане казне и може се израчунати тако што се од максимума прописане казне одузме минимум исте, та разлика подели са 2, а затим на тај резултат дода минимална прописана казна.

Полазећи од наведеног и применом овог начина рачунања половине распона прописане казне на конкретан случај, Врховни суд налази да је правилно становиште нижестепених судова да окривљеном применом одредбе члана 55а КЗ, за кривично дело убиство у покушају из члана 113. у вези члана 30. КЗ, за које је прописана казна затвора од 5 до 15 година, изрекне казну затвора у трајању дужем од 10 година, односно казну изнад половине распона прописане казне за то кривично дело.

Имајући наведено у виду Врховни суд је наводе браниоца оценио као неоснованим у делу да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, на штету окривљеног.

При томе, Врховни суд указује да је правни став о израчунавању половине распона прописане казне из члана 55а КЗ утврђен на седници Кривичног одељења одржаној дана 11.07.2022. године (када је престао да важи став са седнице Кривичног одељења Врховног касационог суда од 30.11.2020. године, на који се бранилац позива). Уједно, овај суд указује и да се одредба члана 5. КЗ на који се бранилац позива у поднетом захтеву за заштиту законитости односи искључиво на измене закона (вишеструки повратник дефинисан чланом 55а КЗ унет је у кривични законик одредбом члана 9. Закона о изменама и допунама КЗ („Службени гласник Републике Србије број 35/19) а примењује се од 01.12.2019. године, од ког датума није мењан), а не на правне ставове суда, како то бранилац погрешно закључује.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић